

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

P8_TA(2018)0530

Konflikt interesów i ochrona budżetu UE w Republice Czeskiej**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie konfliktu interesów oraz ochrony budżetu UE w Republice Czeskiej (2018/2975(RSP))**

(2020/C 388/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze decyzje i rezolucje w sprawie udzielenia absolutorium Komisji ⁽¹⁾ za lata 2014, 2015 i 2016,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii ⁽²⁾ (nowe rozporządzenie finansowe), w szczególności jego art. 61 o konflikcie interesów,
 - uwzględniając pytania skierowane do Komisji przez Czeską Partię Piratów w dniu 2 sierpnia 2018 r.,
 - uwzględniając oficjalną skargę złożoną w Komisji przez czeski oddział organizacji Transparency International w dniu 19 września 2018 r.,
 - uwzględniając opinię Służby Prawnej Komisji Europejskiej z dnia 19 listopada 2018 r. zatytułowaną „Wpływ art. 61 nowego rozporządzenia finansowego (konflikt interesów) na płatności z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych”,
 - uwzględniając prezentację Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Budżetu pt. „Zasady dotyczące konfliktów interesów w rozporządzeniu finansowym z 2018 r.” przedstawioną Komisji Kontroli Budżetowej Parlamentu Europejskiego w dniu 20 listopada 2018 r.,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zawarty w rozporządzeniu finansowym z 2012 r. przepis dotyczący konfliktów interesów nie miał wyraźnie zastosowania do zarządzania dzielonego, ale państwa członkowskie były zobowiązane do zapewnienia skutecznej kontroli wewnętrznej, w tym unikania konfliktów interesów;
- B. mając na uwadze, że przepisy dotyczące zamówień publicznych zobowiązują państwa członkowskie do unikania konfliktów interesów (art. 24 dyrektywy 2014/24/UE ⁽³⁾), w tym bezpośrednich lub pośrednich interesów osobistych, a także mając na uwadze fakt, że istnieją już zasady odnoszące się do sytuacji postrzeganych jako konflikty interesów lub do szczególnych zobowiązań w ramach zarządzania dzielonego (np. rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 ⁽⁴⁾);
- C. mając na uwadze, że Rada przyjęła swoje stanowisko w sprawie nowego rozporządzenia finansowego w dniu 16 lipca 2018 r., a akt końcowy podpisano w dniu 18 lipca 2018 r.; mając na uwadze, że art. 61 tego rozporządzenia, który dotyczy zakazu konfliktów interesów, wszedł w życie w dniu 2 sierpnia 2018 r.;
- D. mając na uwadze, że art. 61 ust. 1 rozporządzenia finansowego (w połączeniu z art. 61 ust. 3) nakłada na podmioty finansowe:
- (i) negatywny obowiązek unikania sytuacji konfliktów interesów w odniesieniu do budżetu UE;
 - (ii) pozytywny obowiązek podejmowania odpowiednich działań, aby zapobiegać powstawaniu konfliktów interesów w związku z powierzonymi im funkcjami oraz aby reagować na sytuacje, które obiektywnie mogą być postrzegane jako konflikt interesów;

⁽¹⁾ Dz.U. L 246 z 14.9.2016, s. 1, Dz.U. L 252 z 29.9.2017, s. 1 i Dz.U. L 248 z 3.10.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

- E. mając na uwadze, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ⁽¹⁾ „konflikt interesów, obiektywnie i sam w sobie, stanowi poważną nieprawidłowość i nie ma potrzeby oceny intencji zaangażowanych stron ani tego, czy działały one w dobrej czy w złej wierze”; mając na uwadze, że obowiązkiem Komisji jest zawieszenie płatności z funduszy UE w sytuacjach, gdy występują poważne braki w działaniu systemów zarządzania i kontroli oraz gdy ujawniono nieodkryte, niezgłoszone i nieskorygowane poważne nieprawidłowości związane z konfliktem interesów;
- F. mając na uwadze, że w dniu 19 września 2018 r. czeski oddział Transparency International złożył oficjalną skargę w Komisji, twierdząc, że czeski premier Andrej Babiš uporczywie naruszał przepisy prawa unijnego i czeskiego dotyczące konfliktów interesów;
- G. mając na uwadze, że wykazano również, iż Andrej Babiš jest właścicielem rzeczywistym Agrofert – spółki kontrolującej grupę Agrofert, w której skład wchodzi m.in. szereg liczących się czeskich mediów – za pośrednictwem funduszy powierniczych AB I i AB II, których jest założycielem, a jednocześnie jedynym beneficjentem;
- H. mając na uwadze, że A. Babiš jest też przewodniczącym czeskiej Rady ds. Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych;
- I. mając na uwadze, że przedsiębiorstwa należące do grupy Agrofert uczestniczą w projektach finansowanych w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich Republiki Czeskiej, który jest z kolei finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- J. mając na uwadze, że w latach 2014–2020 przedsiębiorstwa należące do grupy Agrofert otrzymały wysokie sumy z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, od 42 mln EUR w 2013 r. po 82 mln EUR w 2017 r.;
- K. mając na uwadze, że w opinii Służby Prawnej Komisji stwierdza się, iż według oświadczenia o dochodach czeskich urzędników publicznych Andrej Babiš uzyskał w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2018 r. za pośrednictwem swych funduszy powierniczych dochód z grupy Agrofert w wysokości 3,5 mln EUR;
- L. mając na uwadze, że w swoich rezolucjach w sprawie absolutorium Parlament wielokrotnie wzywał Komisję do przyspieszenia procedury kontroli zgodności rozliczeń w celu uzyskania informacji na temat ryzyka konfliktu interesów w odniesieniu do Państwowego Funduszu Interwencji Rolnej w Republice Czeskiej; mając również na uwadze, że Parlament podkreślił, iż niepodjęcie działań niezbędnych do zapobieżenia konfliktowi interesów może zobowiązać władze czeskie do cofnięcia akredytacji agencji płatniczej, a także prowadzić do zastosowania przez Komisję korekty finansowej;
- M. mając na uwadze, że we wrześniu 2018 r. parlamentarna Komisja Kontroli Budżetowej postanowiła zająć się tą kwestią w ramach rocznej procedury udzielania absolutorium, przede wszystkim podczas wysłuchań komisarzy, których problem ten dotyczy w największym stopniu;
- N. mając na uwadze, że wysłuchania te nie dały posłom do PE jasnych i wystarczających odpowiedzi na temat sytuacji potencjalnego konfliktu interesów premiera Czech;
- O. mając na uwadze, że w dniu 1 grudnia 2018 r. media europejskie, w tym „The Guardian”, „Le Monde”, „De Standaard” i „Süddeutsche Zeitung”, poinformowały o wydanej przez Służbę Prawną Komisji opinii prawnej potwierdzającej, że Andrej Babiš znajduje się w sytuacji konfliktu interesów;
1. jest głęboko zaniepokojony nieprzestrzeganiem przez Republikę Czeską art. 61 ust. 1 rozporządzenia finansowego w odniesieniu do konfliktu interesów premiera tego kraju i jego powiązań z grupą Agrofert;
 2. ubolewa z powodu każdego konfliktu interesów, który mógłby zagrozić wykonaniu budżetu UE i podważyć zaufanie obywateli UE do właściwego zarządzania pieniędzmi unijnych podatników; wzywa Komisję do zadbania o to, by w odniesieniu do konfliktów interesów któregośkolwiek polityka UE stosowano politykę zerowej tolerancji dla podwójnej moralności oraz aby nie znajdowano usprawiedliwienia dla opóźnień w związku z ochroną interesów finansowych Unii;

⁽¹⁾ *Ismeri Europa Srl przeciwko Trybunałowi Obrachunkowemu*, wyrok z 15.6.1999 w sprawie T-277/97, ECLI:EU:T:1999:124.

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

3. przypomina swoją rezolucję z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2015 ⁽¹⁾, w której „zauważa, że Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) wszczął postępowania administracyjne [...] w sprawie projektu z Czech zwanego »bocianie gniazdo« w związku z domniemanymi nieprawidłowościami” oraz „wzywa Komisję do natychmiastowego informowania właściwej komisji o zakończeniu postępowań”; przypomina swoją rezolucję z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2016 ⁽²⁾, w której „z zadowoleniem przyjmuje fakt, że OLAF zakończył postępowanie administracyjne w sprawie czeskiego projektu »bocianie gniazdo” i „wyraża ubolewanie z powodu poważnych nieprawidłowości stwierdzonych przez OLAF”;

4. odnotowuje odpowiedź komisarza Günthera Oettingera, której udzielił w dniu 29 listopada 2018 r. w ramach procedury udzielania absolutorium za rok 2017 na pytanie wymagające odpowiedzi na piśmie nr 51 i w której poinformował Parlament, że zgodnie z przyjętym w grudniu 2017 r. zaleceniem OLAF-u w sprawie „bocianie gniazdo” władze czeskie wycofały projekt objęty dochodzeniem OLAF-u z ostatecznego wniosku regionalnego programu operacyjnego kraju środkowoczeskiego i że w związku z tą operacją nie wypłacono żadnych funduszy UE; zauważa ponadto, że OLAF zalecił krajowym organom sądowym wszczęcie śledztwa w sprawach nieobjętych dochodzeniem OLAF i że obecnie są one organami właściwymi w tej sprawie;

5. podkreśla, że biorąc pod uwagę bezpośrednie stosowanie art. 61 ust. 1 rozporządzenia finansowego w odniesieniu do konfliktów interesów, wszystkie podmioty zaangażowane w wykonanie budżetu UE, w tym szefowie rządów, są odpowiedzialni za wypełnianie obowiązku zapobiegania konfliktom interesów oraz za reagowanie na sytuacje, które obiektywnie można uznać za konflikty interesów;

6. ubolewa, że przez długi czas Komisja pozostała bierna, mimo że od 2014 r. istniały silne przesłanki wskazujące na to, że jako minister finansów, a następnie jako premier Andrej Babiš znalazł się w sytuacji konfliktu interesów;

7. przypomina o spoczywającym na władzach krajowych obowiązku zapewnienia stosowania prawodawstwa Unii dotyczącego konfliktów interesów we wszystkich przypadkach i wobec wszystkich osób;

8. wzywa Komisję do ustanowienia mechanizmu kontroli w celu rozwiązania kwestii konfliktów interesów w państwach członkowskich oraz do uznania aktywnego unikania konfliktów interesów za jeden z jej priorytetów; wzywa Komisję do podejmowania zdecydowanych działań, zwłaszcza gdy władze krajowe nie podejmą działań w celu zapobiegania konfliktom interesów ich najwyższych przedstawicieli;

9. wzywa Komisję, by niezwłocznie podjęła działania w tej sprawie w oparciu o opinię jej Służby Prawnej wydaną w związku ze skargą złożoną przez czeski oddział Transparency International oraz by wdrożyła niezbędne środki i procedury naprawcze w celu usunięcia wszelkich ewentualnych niezgodności z prawem, w tym środek w postaci zawieszenia wypłaty wszelkich funduszy unijnych na rzecz grupy Agrofert do czasu pełnego zbadania i rozwiązania konfliktu interesów;

10. wzywa wszystkie organy krajowe i urzędników rządowych, by proaktywnie stosowali nowe rozporządzenie finansowe, w szczególności jego art. 61 dotyczący konfliktów interesów, aby zapobiegać sytuacjom, które szkodzą reputacji UE i jej państw członkowskich, demokracji i interesom finansowym UE, oraz aby służyli za przykład działania na rzecz dobra publicznego, a nie dla korzyści osobistych;

11. wzywa parlamenty narodowe państw członkowskich do dołożenia starań, by żadne przepisy krajowe dotyczące zapobiegania konfliktom interesów nie były sprzeczne z duchem i literą nowego rozporządzenia finansowego;

12. przyjmuje do wiadomości opinię Służby Prawnej Komisji w sprawie możliwego konfliktu interesów obecnego premiera Republiki Czeskiej Andreja Babiša, gdy dzierżył tekę ministra finansów w 2014 r.; domaga się, aby Komisja w pełni zbadała zgodność z prawem wszystkich dotacji UE wypłaconych grupie Agrofert od czasu wejścia Andreja Babiša do rządu, biorąc pod uwagę poprzednie rozporządzenie finansowe mające zastosowanie do dnia 2 sierpnia 2018 r., a także zawartą w nim sekcję dotyczącą konfliktów interesów;

⁽¹⁾ Dz.U. L 252 z 29.9.2017, s. 28.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0121.

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

13. zwraca się do Komisji o opublikowanie wszystkich znajdujących się w jej posiadaniu dokumentów związanych z możliwym konfliktem interesów premiera i ministra rolnictwa Republiki Czeskiej oraz o wyjaśnienie, jakie kroki zamierza podjąć w celu zaradzenia tej sytuacji;
 14. wzywa Komisję do odzyskania wszystkich środków, które zostały wypłacone nielegalnie lub nieprawidłowo;
 15. nalega na pełną przejrzystość wszelkich związków, jakie może mieć Andrej Babiš z grupą Agrofert, oraz podkreśla, że nie mogą one kolidować z pełnioną przez niego funkcją premiera Republiki Czeskiej;
 16. wzywa Radę do podjęcia wszelkich niezbędnych i właściwych środków w celu zapobiegania konfliktom interesów w kontekście negocjacji dotyczących przyszłego budżetu UE oraz kolejnych wieloletnich ram finansowych, zgodnie z art. 61 ust. 1 rozporządzenia finansowego;
 17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie oraz rządowi i parlamentowi Republiki Czeskiej.
-